

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felétős szerkesztő:

ZÁDORY KAROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Választások előtt.

Másfél évtizedig tartott a szervezkedés. Végre sikerült. Amit néhány hónap alatt el lehetett és el kellett volna végezni; annak elintézéséhez egy évtizednél hosszabb idő kellett. Nem vonunk ebből következtetést közigazgatásunkra, nem rekriminalunk érte. Megtörtént, elmúlt; napirendre térünk fölötte.

Petrosényre nézve tehát megszűnt az ex-lex állapot. A nagyközséggé szervezkedésnek garanciái biztosítvák. A statutum jogérvényesen jóváhagyatván, a tisztújítás legközelebb fogantatosittatik, még e hó folyamán befejezést nyer.

Midőn ezen kérdést felvetjük, röviden érintjük a törvénynek a nagyközségre vonatkozó rendelkezését:

A község a törvény korlátai között önállóan intézi saját belügyeit, végrehajtja a törvénynek, kormányának és a törvényhatóságnak az állami és a törvényhatósági közigazgatásra vonatkozó rendelkezéseit.

A község hatósága kiterjed a községben s a község területén lakó vagy tartozkodó minden személyre és a községben és területén létező minden vagyona.

A község:

- a) saját belügyeiben határoz és szabályrendeleteket (statutumokat) alkot;
- b) határozatait és szabályrendeleteit saját előljárói és közegei által hajtatatja végre;
- c) rendelkezik a község vagyona felett;

- d) községi adót vet ki és hajt be;
- e) gondoskodik a tisztán községi utakról és egyéb közlekedési eszközökről;
- f) gondoskodik a községi iskolákról és más rokon intézetekről;
- g) kezeli a mezei, a tűz- és közrendőrséget s a szegényügyet;

h) gyakorolja mindazon jogokat és teljesíti mindazon köteleességeket, melyek a községet törvény szerint megilletik.

Az állami és törvényhatósági közigazgatásnak közvetítését, első sorban a községi képviselőtestület által gyakorolja a község.

A községi önkormányzat körében fontos és szép jogot gyakorol a képviselőtestület, de az anyagi felelősség mellett súlyos erkölcsi felelősség is terheli.

A hat évenkénti választás aláeső képviselői — a képviselőtestület felerésze — folyó hó 12-én fog megválasztatni. Választó a községnek minden adózó polgára, kinek neve a választási listában előfordul s választhatók ugyan ezek.

Gondoljuk meg jól, hogy kikre ruházzuk ezen tisztet, hogy kikbe helyezzük bizalmunkat.

A község sorsa, nem csak a választási ciklus tartamára, esetleg hosszú időre attól függ, hogy kik lesznek megválasztva s azok miként teljesítik a törvény s ezzel egy erejű rendelkezések szerint rájuk háruló feladatokat.

Nagy foku lelkiismeretlenség kell ahhoz, hogy valaki elvállalja pláne, kieroszakolja ezt a fontos megbízatást, ha érzi, hogy se nem tudja, se alkalmatlan a reaháruló feladatot teljesíteni.

Habár a törvényhatóság ellenőrzése és közvetlen fennhatósága alatt áll a község, a törvény korlátai között önállóan intézi saját belügyeit.

A községi adó megállapítására, kivetésére és behajtására: kölcsönvételekre, új hivatalok rendszerezésére, vagy a főnállók megszüntetésére; terhes szerződések megkötésére, vagy fölbontására, nemkülömben jelentékeny közművek emelésére, föntartására, átalakítására vonatkozó intézkedések megtétele, oly feladatot ró a képviselőtestület egyetemére, minden tagjára, melynek csak az esetben fognak a közbizalom letéteményesei megfelelni, ha átérik e tekintetbeni hivatásuknak egész súlyát és mértékét.

Tekintsünk el a személyi és egyéb meléktekintetektől: lebegjen szemünk előtt a közérdek akkor, midőn a választási urnához járunk. A jók, az alkalmasok közül válasszunk a legjobbakat, a legalkalmasabbakat.

Ezt kívánja tőlünk a köző.

A képviselőtestület megalakítását nyomban követi az előljáróság választása. Ez a kérdés is messze kiható, fontos közérdeket képez, mert a községi előljáróság hajtja végre a felsőbb közigazgatási hatóságok rendeleteit s a képviselőtestület határozatait és teljesíti mindazon teendőket, melyeket a törvények és felsőbb hatósági rendeletek a községre utalnak, ha azok a képviselőtestületi közgyűlésnek fentartva, vagy egyes közegek hatáskörébe utalva nincsenek.

Képzettség, hivatottság, rátermettség s megbízhatóság azok a feltételek, melyekkel az előljáróság minden tagjának feltétlenül birnia kell.

„Petrosény és Vidéke” tárczája.

A vad poéta.

Tisza partján elandalogva
Beszélgettünk a szerelemtől,
Madár dalolt minden bokorban,
De mi nem tudtunk semmit erről.

Tisza partján elandalogva
Beszélgettünk a szerelemtől . . . .
Az égen bús felhők morogtak,
De mi nem tudtunk semmit erről.

Tisza partján elandalogva
Beszélgettünk a szerelemtől . . .
A zápor hullt s ömlött nyakunkba,
De mi nem tudtunk semmit erről.

Küntött a Tisza s mi addig
Beszélgettünk a szerelemtől
Mig elsodort az ár magával,
De mi nem tudtunk semmit erről.

Akkor is, midőn már meghaltunk
Beszélgettünk a szerelemtől . . . .
Sőt kizöldült már a sírunk is,
De mi nem tudtunk semmit erről.

Pósa L.

Ne higgy neki!

Szeretlek, — így szól hozzád — édesem!
Szeretlek hűn, én szép egyetlenem,
Te vagy reményem s üdvöm csillaga
S e csillag éltetnek öröggel!
S te elhiszed, pedig csalatkozol
Hiszen szép ajkaid gúny-mosoly honol
S míg azt mondja, hogy oly forrón szeret;
Szívében addig, más foglalt helyet.
Szíve hízog, álmod és hazug;
Szívéből néked, parányi se jut.
Egy más számára száll el sohaja...
Nehiggy neki, nehiggy neki soha! . . .

És hogyha karja lázasan ölel,
Mig szép szeme tüzes szikrát lövel,
Mig operajka ajkad keresi —
S magát a kéjnek így átengedi
Mig csókkal oltja szomjúságodat,
S képp tetézi boldogságodat
Szívében addig multját keresi
Fájdalmát általad felelteti! . . .
Eszményképének te vagy bábuja
Ne higgy neki, nehiggy neki soha.

S ha szenvedélye nem ismer határt,
Ha esküdözik, hogy csak téged imád,

Örült beszéd s nem józan ész szava
A tébolydának, te vagy áldozata,
Örvénybe léptél a mely elragad,
Te elveszel, de ő tovább halad,
Holnap téged, más áldozat követ
Ő meg kacag és újra mást feled,
Talajt veszt reményed horgonya,
Azért tehát nehiggy neki soha!

Klemi.

A filozofia.

Alföldi gazdag paraszt embernek aki mondjuk X-ből való, a fővárosban tanul a fia. Az ifju a szünidőben haza kerül. Egyszer végre alkalomnyílik egy kis nyugalmas diskurzusra. Akkor az apa megkérdezi a fiát, hogy tulajdonképpen mit is tanult.
— Bölészszetet — feleli a fia.
— Bölészszet, mi az?
— Hogy mi a bölészszet? Hja! Ezt nagyon bajos megmagyarázni. De majd megpróbálom apám, hogy egy példával magyarázzam meg a filozofia lényegét. Tehát: Ugy-e, apám azt hiszi, hogy X-ben van, nemde?
— Persze, hogy azt hiszem, tudom is mert . . .
— Nos hát én majd a filozofia segítségével be fogom röktön bizonyítani, hogy nincs X-ben.
— Ugy! arra nagyon kíváncsi vagyok.
— Tehát: Ha X-ben van akkor nincs Y-ban, mi?
— Nagyon helyes, akkor nem vagyok Y-ban.

Az ugynevezett kupaktanács korszaka már mindenütt lejárt a magát, Petrozsényben azonban a forgalmi, a politikai viszonyok feltétlenül megkövetelik, hogy az előjáróság mélyen átértett tudatával bírjon feladatának s annak megfelelni tudjon is. Arra kell törekednünk, hogy ilyenek választassanak előjárókká.

UJDONSÁGOK.

— **Április 11-én d. e. 10 órakor,** a szabadságtörvények szentesítésének évfordulóján az itteni ev. ref. templomban isteni tisztelet lesz ünnepi szónoklattal.

— **Bucus-est.** Folyó hó 2-án búcsuestélyt rendezett a kaszinó Kovách Imre m. v. mérnök tiszteletére, kinek áthelyezéséről már tettünk említést. Csaknem az összes kaszinói tagok résztvettek az estélyen, hol elsőnek: Nagy Miklós éltette a távozó jó barátot, társadalmi életünknek egyik kiváló s általánosan kedvelt tagját, hű kifejezést adva a közérzetnek, melyszerint bármennyire örvendünk is a kiváló képzettségű szakférfi elmenetelén; távozását őszintén sajnáljuk. Kovách Imre megköszönve a személye iránt irányult jöleső kitüntetés a kaszinó tagjait éltette. Több szellemes felköszöntésben emlékeztek meg Kovách nemes szívességéről, kiváló, ritka jó tulajdonságairól: kifejezést adva, a távozásra föltétlenül sajnálkozásnak. Kedélyes hangulatban, a hajnal közeledteig együtt maradt a distingvált társaság. Kovách Imre Aradra távozott, hol nagyarányú vasuti építkezések tételnek folyamatba s ott érvényesítendő kiváló szakképzettségét.

— **Táncczal egybekötött hangverseny** lesz a Prokopp-féle vendéglőben husvét másod napján. A társulati zenekar s Huth Miczi, Kubata Ludmilla és Gressli Miczi kisasszonyok: Rosehnal János, Heinrich Ferencz, Pán, Sandner és Tonházi urak közreműködésével. Az érdekes műsort jövő számunkban közöljük.

— **Eljegyzés.** Farkas Gizella, Farkas Béla piskitelepi kőregyész nővére jegyet váltott Kende Antal m. á. v. tisztviselővel Piskin.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter a dévai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul Felszeghy Kálmán kir. tszéki aljegyzőt nevezte ki, s egyidejűleg szolgálatátelre a dévai kir. ügyészséghez osztotta be.

— **Színészet.** Fekete Béla operette-, dráma-, vígjáték- és népszínmű-társulata a Wagner-féle szálloda nagytermében folyó hó 15-én Husvét vasárnapján az „Arany kakas” énekesbohózzal kezdte meg előadásait. A társulat a vidéki színészet kiválóbb tagjaiból van szervezve. A társulat tagjai: Igazgató, főrendező: Fekete Béla. Titkár, rendező: Mátray Gyula. Karmester: Müller Mátyás. Ügyelő: Csete Lajos. Sugó: Erneyi Károly. Pénztárosné: Réthy Giza. Ruhatáros: Bálint István.

— De ha nincs Y-ban, akkor másutt van, nemde? — Persze.

— No hát, minthogy pedig másutt van, tehát nem lehet X-ben!

— Igaz, igaz — dünnyögi az öreg és elgondolkodik.

Néhány pillanat múlva irtozatosan pofon üti a fiát.

— De apám! — kiáltja ez meglepetten. — Miért üt?

— É-e-e-n? — kérdi az öreg épp olyan meglepetten — én bizony nem ütöttelek meg.

— De bizony megütött! Ugyancsak megütött! Még most is sajog tőle az arcom.

— Én pedig azt mondom, hogy nem ütöttelek meg.

— De . . . .

— Semmi de, bebizonyítom neked, hogy nem ütöttelek meg, és pedig a filozofia segítségével! Mivel te X-ben vagy, én pedig mint te az imént kimutattad, másutt vagyok, lehetetlen tehát, hogy megütöttelek legyen! . . . .

— Felsültel az okoskodással, ha ezt tanultad, ezért kár volt rád annyi pénzt költeni.

— De tanultunk mi még egyebet is.

— No, mi az?

— Lásd édes apám, ugye bár két darab libacombot hozott ide az asztalra a gazdasszony?

— Annyit.

— Én bebizonyítom, hogy itt a tálon nem két, hanem három libacomb van.

Kellékes: Rosenstein Ödön. Diszlemeister: Fülöp Laci. Nők: Ráthonyi Tilla, opera-, operette- és népszínmű-énekesnő. Szabolcsi Jozsef, naiva és énekesnő. Sipos Margit, társalgási és szende. Keresztési Anna, drámai anya. Szabolcsiné Róza, operette- és paraszt komika. Erneyi Józsefné, eselszövő és anya. Kovácsics Cornél, Kendeffi Irma, Dunai Árpádné, Nagyné Antonia, és Kulesár Róza kardalos- és segédzsinésznők. Nagy Etuska, Nyári Gizella Nagy Pistike, gyermekszereplők. Férfiak: Fekete Béla, operette buffó, Mátray Gyula, jellem szerelmes. Nagy Pista operette- és népszínmű-énekes. Rónai Jenő, komikus. Szabolcsi Emil, eselszövő és apa. Dunai Árpád, komikus és kedélyes apa. Kaeskovics Ödön, szerelmes és társalgási. Csete Lajos, operette buffó és kedélyes apa. Deák József, társalgási apa. Győri János, Dóri Jenő, Várnai Gyula, Csongrádi Béla és Kiss József kardalosok és segédzsinészek. A műsoron a legújabb darabok vannak, melyek közül a jelentés a következőket említi: Sulamit opera. Kleopatra, Czigányvér, Gésák, Eszter, Szép Heléna, Czigánybáró, Kornevillei harangok, Údvöske, Halász szeretője, Fekete rigó Cseperkekalap, Zsabri lakodalma, Magdolna, Gyurkovics lányok, Arany kakas, Szegedi menyecske, Álarcosbál, Aranylakadalom, Hadak útja, Brankovics, Bíró uram leánya, Kurucz fűfűg, Haramiák, Himfy dalai, Vasuti baleset, Ingyenélők, Széllházaiak, Fekete vér, Domi, az amerikai majom, Jönnek a huszárok stb. Jó előadásokat remélhetünk. Bérlet 16 előadásra, 1 rendű körszék (napi ára 1 frt.) 16 előadásra 12 frt., 8 előadásra 7 frt. II. rendű körszék (napi ára 80 kr.) 16 előadásra 10 frt., 9 előadásra 6 frt., Zártzék (napi ára 60 kr.) 16 előadásra 8 frt., 8 előadásra 5 frt.

— **Pályázat.** Hunyadvármegyében rendszeresített hátszegi járási orvosi állásra pályázat hirdetik. Ezen állás javadalmazása évi 660 korona fizetés és 400 korona utiátalány. Folyamodványok Hunyadvármegye főispánjához folyó évi április hó 15-ig nyújtandók be.

— **Megyei díjnokok nyugdíja.** Hunyadvármegye nyugdíjválasztmányja mult hóban tartott ülésében, melynek tárgyát az alapszabályok módosítása képezte, egyhangulag elfogadta Mara László alispánnak azt az indítványát, hogy a közigazgatási gyakoronokok és az állandó megyei díjnokok nyugdíjgyesület tagjai sorába felvételnek; hogy továbbá a megyei tisztviselők fizetéséből egy évig az eddigi gyakorlattól eltérőleg egyszer s mindenkorra 33 százalékot vonnak le az alap jávára minden hónapban. E határozatukról az ország összes törvényhatóságait értesítik.

— **Gyilkosság e vagy öngyilkosság?** Annak idején közlöttük lapunkban, hogy Demeter Eduárd anizsai bányász dinamittal vetett véget életének. Az erőszakos haláleset okának kiderítése végett megejtett rendőri vizsgálat a kipuhított körülmények alapján megállapította az öngyilkosságot. Híresztelték, — tudomásunk is volt róla, — hogy bepálinkázott állapotban a konyhában feküdt Demeter Eduárdnak a neje tette mult hó 15-én éjjel a dinamit patrót a melléhez s ő

gyújtotta meg a kanócezt, maga pedig földre húzódozott. Mende-mondára azonban nem szoktuk tudomásunkat alapítani s ezért a hivatalosan megállapított öngyilkosságot említtük a halál okául. A esendőrség azonban titokban nyomozott s oly adatoknak jutott birtokába melyek indokolták tették az özvegynek, Szabó Juliannának letartóztatását. F. hó 4-én szállították be Pujra a fenytő bírósághoz s a vizsgálobíró e hó 6-án a hely züre kiszállott s a bűnvizsgálatot ott fogadtatította. A vizsgálat érdekében bővebb ismertetést ezuttal sem közölhetünk, annak idején azonban ezen szenzációs ügy fejleményéről, végleges elintézéséről referálni fogunk.

— **Kiutasított izgatók.** A zsílvölgyi bányamunkások közzé. — dícséretükre legyen említve, — nem félközött be az izgatás, vagy ha fejt fel is ütötte nagy titokban, itt nem igen talál halás talajra, a munkások józanságán és a hatóság éberségén megtörik a lelketlen izgatók gonosz kísérlete. A napokban két ilyen bujtogatót expedált el innen a járási szolgabíró. Egyiket Breuer Lajosnak hívják, bányatiszt a Kazinczy bányánál, a másik Mesztnik János szintén bányatiszt a barczikai bányánál. A rendőrhatalóság eleve értesült a két speczés érkezéséről s már a vonatnál azzal a kintüntetéssel fogadta, hogy az állomáshoz esendőroket rendelt ki, a kik biztonságukról gondoskodtak s nem tudván igazolni idejövételüknek, itteni szereplésüknek törvényes indokát, a szolgabíróssá visszafordította a szerük rudját, mielőtt itt megpihentek volna. Ezen alkalomból indokoltnak látjuk figyelmeztetni derék bányászainkat hogy az izgatók esabításának fel ne üljenek. A munkaközvetítők a nagyobb vállalatoktól bizonyos összeget kapnak minden egyes munkás után, tehát érdekükben áll, hogy minél többet elesabítsanak s e célból olyan kecsgetető ígéretek tesznek, melynek azután a vállalat nem tesz eleget s a szegény csalódott emberek két szék között a földre esnek s a megbánás nem segít. Ártottak a munkaadó vállalatnak, megszűkítható közérdeknek, de leginkább önmaguknak és családjuknak. Minden vállalatnak szüksége van a munkásokra éppen úgy, mint ezeknek a munkabérre. Ha tehát rendezendő kérdés merül fel, azt egymás között békés uton kívánatos kiegyenlíteni. Az erőszakoskodással, még az igazságos ügyet is el lehet rontani, a mint hogy rendszerint ezzel rontják el az ügyet. Elismeréssel adózunk jelen esetben a hatóságnak erélyes, gyors és körültekintő intézkedéseért. Petrozsénynek, általában a Zsílvölgynek a szénbányászat adja meg azt a jelentőséget, a melylyel bír. A bányászat tehát nem kizárólag az egyéni, társulati, vagy ezzel rokkon, szűk körű érdeket szolgál, hanem közgazdasági, kulturális közéletet mozdit elő s itt még azért is kiváló fontosságú, mert az anyagi boldogulásnak, a közélet fejlődésének, megszilárdulásának is alapját képezi s így, akik a bányászat békés, háborítlan folytatását megzavarják, avagy veszélyeztetik, azok sértik a közérdeket s velük szemben a legerélyesebb hatósági beavatkozást a köztekintetek parancsolják.

ban tudják magukat tájékozni.

Ejjelre alkalmas helyre szállnak.

Érdekesnek tartjuk egyes madarakról említést tenni aszerint, amint különösen a nép felfogásában, a népregekben szerepelnek.

Tegyük említést először a hollóról, amely különösen a németeknél és a szláv népeknél mitológikus madár. Elősegíti ezt lényének egész titokzatosága, hogy az emberi lakásoktól távol eső magános erdőket kedveli és életmódjának az a sajátossága, hogy már februárban költ.

Ez a szokatlan körülmény indíthatja lángfelkü költöket ezen öröksépségi versének megírására: „Nagy-pénteken mossa holló a fiát.”

A nép szemében szent madárri avatta bátor föllepése, amely őt a sashoz teszi hasonlónak. Azt tartják fölé, hogy ereje bírásával háromszáz esztendőig él, akkor kelevény támad a esőrnél. Ha ebből kigyógyul, még négyszáz évet él, csak eltűnik örökre arról a tájról, ahol élt.

Azért is különösen érdekes madár a holló, mert meg lehet tanítani beszélni.

Több helyen nagy tiszteletben tartják a varjút. A monda szerint Damaszkus mellett lakott az első emberpár a paradicsomból való kiűzetése után és Kain a Kasinu hegyen ültette agyon az ősesét Ábelt, de nem tudta, hogy meghalt és amikor haragja csillapodott, költögetni kezdte. De mert Ábel nem nyitotta fel többé a szemét, a vállára emelte, elvitte a Gutha völgybe és nézte nagy bánatosan. Eközben egy varjút pillantott meg, amely Ábel holtestét marcangolta és ekkor ébredt tudatára annak, hogy az ősesce halott. Fölemelte a zöld mezőről és egy sziklaüregbe helyezte el örök álmra.

A madarak a népregekben.

Nem hagyja az embert ilhettetlenül a madarak életének megnyilatkozása. Beköszöntött a tavasz, megindult a költöző madarak vándorlása. Az a titokzatos vonzódás, mely ősszel dél-szigetjére vezérli, visszahozza őket most ide, hol számukra előnyösebb megélhetési mód kínálkozik. A vadludak egész éjjel itt gágognak csapatostól, völgyünk felett. Megzavarja őket a villanyfény hatása s irányt veszítenek, vagy nem találhatnak biztos éjjeli szállást.

A golyák százai, ezres csapatokban némán szelik a levegőt fent a magasban. Ők — úgy látszik — job-

— **A divat.** Hja! a divatnak hódolni kell! Mert ma másra csak úgy divat, hogy csak vezetéket névüket mondják meg az urak a bemutatkozásnál. A többi fölösleges. Nem ritkaság tehát az, hogy manapság már csak ennyit hallunk mondani: „Csapó vagyok” — „Kiss vagyok”. Sőt már névjegyek is vannak, a melyiken csak a vezetéknév áll. Ebből, aztán mulatságos dolgok is keletkezhetnek, mint például a következő is: Egy vidéki kis városban az egyik urat Tolvaj Mártonnak, a másikat urat Hiszem Ferencnek hívták. A két ur egymásnak így mutatkozott be: Tolvaj vagyok; Hiszem. — mondja udvarias meghajlással a másik.

— **A hirdetési- és naptárbélyeg eltörlése.** (A pénzügyminiszter javaslata.) Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett elő a naptárak, hirdetmények, hírlapi beiktatások, külföldi hírlapok és időszaki lapok bélyegkötelezettségének a megszüntetéséről. A pénzügyminiszter javaslata a következő:

1. §. A naptárak bélyegkötelezettsége 1900. évi december hó 31.-én, a hirdetmények, hírlapi beiktatások, külföldi hírlapok és külföldi időszaki lapok bélyegkötelezettsége ellenben 1900. évi június hó 30.-án megszűnik: az ezen időpontokig bezárólag esedékessé váló ilyen bélyegilleték azonban szabályszerűen lerovandó s el nem engedhető.

2. §. Az 1900. évre szóló, el nem kelt bélyegzett naptárak után lerótt bélyegilleték, amennyiben a naptárakat a kiadó illetékes pénzügyi hivatalhoz 1900. évi december hó 1. éig beszolgáltatja s amennyiben azokon a használatnak semmi nyoma nem látható, készpénzben visszatérítendő. Más jogcímen az 1900. évre szóló naptárak után lerótt bélyegilleték sem részben, sem egészen vissza nem téríthető.

Az 1901. évre szóló naptárak már az 1900. év folyamala alatt bélyegtelenül kiadhatók és áruba bocsáthatók.

3. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bízatik meg.

— **Romaniából kiűzött zsidók** ide költözésének megakadályozására különösen a határszéli hatóságok felhívtak. Ez a rendelkezés törvényen alapul, melyszerint azok, akik foglalkozásukat s azt kimutatni nem tudják, hogy miből tartják fenn magukat, azok a község kötelekebe fel nem vehetők. Már pedig kétségtelen, hogy Romániából is azért utasítottak ki azok a zsidók, mert az állam, illetőleg az egyes községek megterhelhetése nélkül magukat fenntartani nem voltak képesek.

— **A ki szép akar lenni.** Ugyan ki ne ohajtana szép lenni? És amit a természet az arcz üdőségénél megtagadott, azt mesterséges uton igyekeznek a hölgyek pótolni. Van kivétel is. A hangzatos hirdetések lépre viszik a közönséget s drága pénzért olyan arczenőket vesz, mely nem csak a szépségnek, de a testi egészségeknek is árt. A Spitzer-féle, majd minden lapban hirdettet arczenő is erős mérgek vegyülete s ezért tiltotta a miniszter a forgalomból. A legjobb óvszer az arcz szépségének, üdőségének megővására: a tiszta víz.

A galambot a szentírás tekintélye emelte szent madárrá. Már az ó-szövetség szent könyve a hűség, tisztaság, szelidség és békeszeretet jelképekül emlegetik, holott biz az veszedelmes szárnyas és van epeje, sőt ha párját veszti, nagyon is hamar megvigasztaltatja magát új házastárral. Azt tartja a legenda a galambról, hogy ellopokta a szöveget, amelyekkel Krisztust a keresztfához akarták szögezni és nem ő az oka, hogy az álnok veréb azokat mind visszahordta.

Kairó város alapítását is galamboknak tulajdonítja az arab néprege. Mikor Memfiszt Amru vezér bevette és tovább vonult, ott felejtették a sátrát, de az érte küldött emberek üres kézzel tértek vissza, mert nem merték szétszedni a sátrát, amelyre galambok fészkeltek rá. Városalapítása vette ezt újmutatásul a vezér és az új helyet sátra nevével Fosztatnak nevezte.

Erdélyben onnan vette nevét a népmonda szerint Solyomkő, hogy oda egyik fejedelem járogatott okos sólymával vadászni, tulajdonképp pedig a szép Ágnes kedvéért. Futár zavarta meg őket egyszer, hogy ellenség ütött be az országba. Fejedelmét a szép Ágnes férjében követte a harcba, de ott elesett. A fejedelem pedig nem ment vadászni a tájra többé, csak a solyma nem bírta felejteti a jó Ágnes, a ki őt szeretettel dédelgette várta is őt a hű madár a sziklafokon, de hasztalan, nem kellett neki a préda: nem a patak hűs vize és a szíve meghasad, úgy hullott alá a kemény sziklára.

— **Magyar ember repülőgépe.** Kalisch Manó, vágveesei születésű budapesti festő, ki hosszú évek sora óta buvárkodik a technikai téren, számos beható kísérlet után oly repülőgépet szerkesztett, mely tisztán dinamikai erő felhasználásával emelkedik a magasba és egyenletesen repül tetszőleges irányban az erő kifejtéséhez képest. A gép szerkezete a propeller- elv oly szerencsés alkalmazásán alapszik, melylyel földaláló elérte azt, a min eddig oly sok tudós és technikus hiába fáradozott. Eddigi kísérletei egy másfélméter nagyságú probagéppel fényesen sikerültek; e probagép, melyet jelenleg csak egy egyszerű mechanikai szerkezet hajt, igen magasra repül és lassan visszazsall. A gépen természetesen ballon és gáz alkalmazása ki van zárva és egyedül dinamikai uton hajtatik. Földaláló, ki most egy nagyszabású repülőgép építésén fáradozik, csak akkor lép a nagy nyilvánosság elé, ha az új gép teljesen elkészül. A párisi Aero-Klub 100.000 frankos repülőgép-pályázatán földaláló minden esetre résztvesz.

CSARNOK.

A „Dettó”.

Landau Lázár 100 kgr. cukrot rendelt. Megérkezett az áru. De baj van a kréta körül. Még a kalapját is feltolta, úgy vakarja a fejét és még sem tud semmi okosat onnét kivakarni.

Mit tegyen? mert ime, a 100 kgr. cukor helyett küldtek 50 kgr. cukrot és 50 kgr. dettót. Csak tudnám hogy milyen portéka az a dettó? de hát ilyen kis városban nem vesznek meg akármit, mind a nyakamon maradna.

Igy okoskodott Lázár, s elhatározta, hogy a dettót nem váltja ki, azon módon visszaküldi, mert ő azt nem rendelte.

A mint így okosodik, eléje kerül a fia, a Nácsi, a ki Pesten járt iskolába, tapasztalt és okos fiu.

— Náczikám gyere csak ide, ki fogol menni a vasutra, hanem jól vigyázz, ide hallgas! — Én rendelem 100 kgr. cukrot és küldtek nekem csak 50 kgr. cukrot és a másik 50 kgr. cukor helyét küldtek 50 kgr. dettót. A cukrot kifogod váltani, de a dettót küldd vissza, mert én olyat nem rendelem. Megértettél?

— Igen is! mondja Nácsi és zsebre vágja a fuvarlevelet és kimegy a vasutra.

Ott aztán megmagyarázták Náczinak egyet-mást és a vége az lett, hogy a dettót is kiváltotta. Büszkén állt Nácsi az apja elé, a ki kétségbeesetten néz a két ládára, a miket az udvarába hoztak.

— Nácsi, — Nácsi! mit tettél? Nem megmondtam, hogy ki ne váltsd azt a dettót? Hát mi a csoda ez a dettó?

Ekkor Nácsi lábujjhegyre ágaskodva oda áll az apja elé, és ekképpen deklamál:

— Tudod apám mi az a dettó? — Hogy te számár vagy én meg „dettó”!

Szerkesztői üzenet.

Piszkos ügy. Nincs hajlandóságunk senki szennyest tisztázni s e czélra lapunkak egyetlen rovatát se szenteljük. Forduljon ügyvédhez, vagy hívja fel a személyesen a bíróság beavatkozását s ezelt ér. — ha igazza van.

Wagner Gyula urnak H. A téves híresztelésről jövő számunkban szólnunk.

Meghívó.

A „Petrosényi és vidéke hitelszövetkezet” 1900. évi április hó 21-én délután 3 órakor saját helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok meghívotnak.

N a p i r e n d:

1. Az 1899-ik évről szőlő jelentés tárgyalása.
2. A zárszámadás és mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóságban megüresedett 2 hely betöltése és a felügyelő bizottság tagjainak újra választása.
4. Netáni indítványok.

VAGYON.

Nyeremény-számlája 1899. év december 31-én.

TEHER.

	frt. kr.		frt. kr.
1 Pénztárkészlet 1899 dber 31-én	80 02	1 Üzletrész 1897. nov. 1-től — 1899. decz. 31-ig	5598 98
2 Váltó és kötvényekben	6006 84	2 Betétekért	729 90
3 Zálogkölesön értékben	1158 05	3 Betét kamatai	26 75
4 Leltárvagyon 189 frt 75 kr. 10%-lék. 18 „ 97 „	170 78	4 Tartalék alap	283 35
5 Hátralékos kamatokban	92 32	5 Alapítási költség 1899 évről	40 50
		6 Előre felvett kamatok	126 12
		Összesen:	6805 60
Összesen:	7508 01	1899. évre nyemény	702 41
		Főösszeg:	7508 01

TARTOZIK.

Mérleg-számlája 1899 december 31-én.

KÖVETEL.

	frt. kr.		frt. kr.
1 Készpénzegenleg 1898 XII/31	101 92	1 Váltó és kötvényekre 1899	13578 02
2 Üzletrészekből 1899 XII/31	2168 03	2 Zálogkölesönre	869 —
3 Váltak és kötvényekből	11515 00	3 Betét visszafizetés	1159 —
4 Zálogkölesönből	814 70	4 Vegyes kiadások	197 16
5 Betétekből	707 40	Összesen:	15803 18
6 Kamat és járulékból	535 65	Készpénzegenleg 1899 XII/31	80 02
7 Alapítási költségekből	40 50		15883 20
Összesen:	15883 20		

Petrosény, 1900 márcz. 29.

Az igazgatóság.

Facsemeték.

A társulati falkolában levő 2—3 éves körte- és almafa csemeték darbját 20 fillér árban bocsátjuk eladásra. Mindazok, a kik csemetéket óhajtanának vásárolni, szíveskedjenek legkésőbb f. évi április hó 15-éig **Pittner József** társulati szállásmesterhez fordulni.

Petrozsény, 1900. márczius hó 21-én.

Andreics János,
bányaigazgató.

Kiadó üzlet és lakhelyiségek.

Főutcán levő 2 üzlethelyiség, három szoba, egy konyhából álló lakás, bérbeadandó.

Értekezhetni a tulajdonossal **Krausz A.** czéggel.

Petrozsény 1900. márczius hó.

Tisztelettel :

KRAUSZ J.

Czukrászda.

Petrozsény és vidéke n. é. közönségének bátorkodom becses tudomására hozni, hogy

folyó év márczius hó 25-én a Fő- és Templom-utca sarkán levő Szokol Miklós-féle házban

■ czukrászdát és kávéházat ■

rendeztem be s ezen szakmába vágó megrendeléseknek a leggyorsabban és a legfokozottabb igényeknek is megfelelően eleget teszek.

Kiválóan ajánlom mint különlegességeket:

a pozsonyi mákos és diós kifliket,

továbbá:

Stefánia-,

Doboss-,

Elvira-,

pozsonyi-,

mocca-crém-,

Marchal-,

rum-,

király-,

csokoládé-crém-,

mogyoró- s dió-

tortáimat stb.

Dezert és asztali friss czukrászsütemények mindenkor kaphatók.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri.

kiváló tisztelettel:

CZIHOSZKY FERENCZ,

czukrász.

3—3

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró nagy, kir. szabad, osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel húzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészen tizenhárom millió 160,000 korona lesz kifizetve és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek természetű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) 75 fillér vagyis 1.50 korona

egy negyed (1/4) 1.50 " 3. " "

egy fél (1/2) 3. " 6. " "

egy egész (1) 6. " 12. " "

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 10-ig

kérünk hozzáunk beküldeni.

Török A. és Tsa.

B A N K H Á Z

Budapest.

V. Váci-körút 4 a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőivel levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA főelárusítók Budapest.

I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos terve-

utánvételezni kérem

postautalvánnyal küldöm.

A nem tetsző törlendő.

Kérek részven-

zettel együtt küldeni.

Az összeget — korona összegben

—

—

Pontos czím.